

Vanhustenhuollon päivätoiminnan ja ennaltaehkäisevän työn kehittäminen

621/05.02.07.00/2020

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.08.2020 § 71

Valmistelija**Esittelijä**

Vanhustyön päällikkö Camilla Bergman-Kärpijoki, puh. 050 596 2614
Vt. sosiaali- ja terveysjohtaja Miia Lindström, puh. 040 688 5497
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Osana hallitusohjelman mukaista ”Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus”-ohjelmaa laaditaan poikkihallinnollinen ikäohjelma. Ikäohjelmaan sisältyy muistisairauksien ennaltaehkäisyyn tähtäävä elintapaohjauksen toimintamalli. Tavoitteena on tarjota ennaltaehkäiseviä palveluja nykyistä laajemmin jo varhaisemmassa vaiheessa ja eri asiakasryhmille mukautettuina.

Ikääntyneen väestön määrän kasvaessa on välttämätöntä kehittää toimintaa ja löytää uusia malleja kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Tutkimukset osoittavat, että ikääntyneille suunnattu ennaltaehkäisevä työ tuottaa hyviä tuloksia. Muistisairaudet ovat maailmanlaajuinen terveysongelma ja tällä hetkellä yksi maailman eniten tutkituista sairauksista.

M. Chan (WHO): ”Maailmassa ei ole toista sairautta, joka aiheuttaisi niin paljon kärsimystä ja ongelmia yhteiskunnalle, perheille, organisaatioille ja taloudelle kuin muistisairaudet. En voi kuvitella mitään muuta, mihin tarvittaisiin yhtä kipeästi nopeita innovaatioita.”

Muistisairauksien lisäksi myös ikääntyneen väestön muut terveysongelmat, kuten elämäntapasairaudet ja alkoholin väärinkäyttö, lisääntyvät. Noin 5–10 % yli 65-vuotiaista on päihderiippuvaisia. Tutkimuksissa ei ole osoitettu, että ikääntyneiden mielenterveyshäiriöt olisivat lisääntymässä, mutta yhä useampi ikääntynyt kokee yksinäisyyttä, epätoivoa ja ahdistusta.

Paraisten vanhustenhuollossa on paljon tilaa ja tarvetta ennaltaehkäisevän toiminnan kehittämiseksi ja laajentamiseksi, jotta tarpeisiin voidaan vastata ja vaikuttaa kustannuskehitykseen myönteisesti pitkällä aikavälillä. Suunnittelemme ennaltaehkäisevän toiminnan kehittämistä ja uudelleenorganisointia alla esitetyllä tavalla.

Seniorumista käytetään jatkossa nimitystä Senioripiste (Senioripunkten). Senioripisteessä tarjotaan nykyisin seuraavia toimintoja: päivätoiminta, ohjaus ja muistineuvonta. Jatkossa sieltä käsin hallinnoidaan myös seuraavia toimintoja: omaishoito, kuntoutus ja neuvonta (ikäneuvola). (Ks. liite, Senioripisteen organisaatiomalli).

Senioripisteessä työskentelee muistikoordinaattori, sairaanhoitaja ja palveluohjaaja. Uudelleenorganisoinnin tavoitteena on sisällyttää myös ikääntyneiden omaishoito Senioripisteen toimintaan. Lisäksi laajennetaan yhteistyötä fysioterapeutin ja toimintaterapeutin kanssa ja tehostetaan kotona

annettavaa kuntoutusta. Tulevina vuosina tavoitteena on lisätä fysio- ja toimintaterapeutin resursseja vanhustenhuollossa. Senioripiste tarjoaa palveluja aktiivisesti kaikilla kunta-alueilla.

Ravitsemuksella on tärkeä merkitys sekä kuntoutuksessa että ennaltaehkäisevässä työssä, minkä vuoksi lähitulevaisuudessa olisi tarvetta myös ravitsemusterapeutille. Ravitsemusterapeutti tekisi ravitsemussuunnitelmia sekä kotona asuville että asumisyksiköiden asiakkaille ja pitäisi luentoja. Vastaanottotoiminnan lisäksi vanhustenhuollossa on tarkoitus panostaa teemapäiviin, ryhmätoimintaan ja infotilaisuuksiin. Tutkimusten mukaan elämäntapaohjauksen tarjoaminen juuri eläkkeelle jääneille on vaikuttavaa toimintaa. Asiakkaamme ovat toivoneet ryhmätoimintaa, kuten rentoutumisharjoituksia ja unikoulua, ja muistisairaiden varhaisvaiheen kognitiivisen ja fyysisen valmennuksen ryhmätoiminta onkin osoittanut tuottavan hyviä tuloksia.

Päivätoiminta: Tavoitteena on kasvattaa nykyisellä henkilöstömäärällä päivätoiminnan paikkamäärää, mikä on mahdollista uudelleenorganisoinnin ja tehostamisen avulla. Päivätoimintaa voisivat tarvita erityisesti ikääntyneet, joilla ei ole diagnosoitua muistisairautta, mutta jotka kärsivät yksinäisyydestä ja passiivisuudesta ja joiden toimintakyky on heikentynyt.

Ikäneuvola: Keväällä 2020 palkattiin sairaanhoitaja, joka aloitti ikäneuvolan suunnittelun. Tavoitteena on tarjota ennaltaehkäiseviä terveystarkastuksia nuoremmille senioreille sekä panostaa näiden seurantaan. Tämä toiminta on tarkoitus käynnistää ja sitä on tarkoitus alkaa markkinoida syksyllä 2020.

Ohjaus: Palveluohjaaja vastaa ikääntyneille suunnatusta tiedottamisesta ja ohjauksesta. Näitä palveluja työstetään niin, että jatkossa toimintaa hoitavat palveluohjaaja ja sosiaalityöntekijä. He vastaavat kuljetuspalveluista, huoli-ilmoituksista, sotainvalidista ja rintamaveteraaneista ja ottavat asiakkaita vastaan matalalla kynnyksellä. Lisäksi palveluohjaajan tehtävänä on kehittää yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.

Omaishoito: Omaishoito kuuluu kokonaisuutena hallinnollisesti sosiaalipalveluyksikön alaisuuteen, vaikka suuri osa toiminnasta on vanhustenhuoltoa. Sen vuoksi olisi tarkoituksenmukaisempaa, että ikääntyneiden omaishoito olisi osa vanhustenhuoltoa. Tällä tavoin vanhustenhuolto pystyisi tukemaan paremmin omaishoidon henkilöstöä heidän työssään ja yhteistyö tiivistyisi.

Yli 65-vuotiaiden omaishoidon ehdotetaan 1.10.2020 alkaen toimivan osana Senioripistettä. Henkilöstökulujen määrärahat korjataan seuraavaksi talousarviovuodeksi eli 1.1.2021. alkaen. Omaishoidon kolme työntekijää ovat 14.8.2020 antaneet suostumuksensa siirtymiselle vanhustenhuoltoon. Myös sosiaalipalvelupäällikkö hyväksyy muutoksen.

Senioripisteen tavoitteena on tarjota Paraisten kaupungin senioreille matalan kynnyksen toimintaa, jossa kaikki palvelut, neuvonta ja ohjaus saadaan nopeasti ja tehokkaasti. Visiona on varhaisessa vaiheessa tehtävän tehokkaan

ennaltaehkäisevän työn avulla parantaa ikääntyneiden terveyttä ja hyvinvointia ja vähentää raskaampien hoitomuotojen tarvetta.

Muistikoordinaattorin ehdotetaan toimivan Senioripisteen henkilöstön lähiesimiehenä ja kehittävän Senioripisteen toimintaa tiiviisti yhdessä vanhustyön päällikön sekä muiden kollegojen ja yhteistyötahojen kanssa.

Liite

12 Senioripisteen organisaatiomalli

Ehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy, että Seniorumin toiminta siirtyy 1.10.2020 alkaen käyttämään nimeä Senioripiste ja että toiminta uudelleenorganisoidaan ehdotetulla tavalla.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksianto

Sosiaalipalvelupäällikkö, henkilöstöpäällikkö, muistikoordinaattori